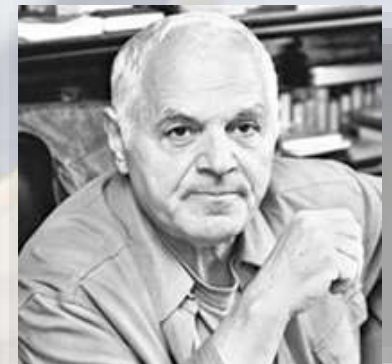

**Українське кіно доби
незалежності:
у пошуках власних тем
та смислів**

Сьогодні важко уявити життя без кіно. А українське кіно – це особливі кінострічки. Вони зняті на Батьківщині, в них проглядається історія нашого народу, сяють українські кінозірки, творять українські режисери. Це наша гордість і наша надія. Є десятки знакових фільмів, імен, подій, а також багато течій, напрямів і тенденцій, де перетинається кіномистецтво, суспільство і держава. Саме з такого ракурсу варто оглядати тридцятиліття нашого кіно. Український кінематограф доби незалежності характеризується розпадом кіноіндустрії в 1990-х рр. та спробами відбудувати її в 2000–2010-х рр.

Після того як у 1988 р. Верховна Рада УРСР ліквідувала Державний комітет з кінематографії, Україна фактично залишилася без державного органу, відповідального за розвиток кіно. Після здобуття незалежності подібну структуру намагався відновити Юрій Ілленко, створивши у серпні 1991 р. Державний фонд української кінематографії, що проіснував до травня 1993 р. Свою діяльність Держкіно відновило лише в 2005 р. Регулювання державної політики України з питань кіно було затверджено Законом України «Про кінематографію» від 13 січня 1998 р. У березні 2017 р. прийнято новий Закон України «Про державну підтримку кінематографії», відповідно до якого українські документальні, просвітницькі, анімаційні, дитячі, авторські та дебютні фільми змогли претендувати на повне державне фінансування виробництва.

Українське незалежне кіно 1990-х – це експерименти, вільні від радянських нав'язаних тем і стереотипів. Замовниками і спонсорами фільмів часто стають бізнесові структури. Через це фільми мали розважальний характер, популярності набувають кримінальні драми та пригодницькі фільми. Також активно знімалися телесеріали, зокрема «Роксолана» (1997-2003) Бориса Небієрідзе, «Острів любові» (1995-1996) Олега Бійми.

Відомими режисерами 1990-х також були Дмитро Томашпольський («Будемо жити» (1995), «Дві Юлі» (1998), Григорій Кохан («Бухта смерті» (1991), «Страчені світанки» (1995), Олександр Муратов («Танго смерті» (1991), «Вальдшнепи» (1996), Юрій Ілленко («Лебедине озеро. Зона» (1990), «Параджанов: партитура Христа до-мажор» (1994). Голодомор 1932-1933 рр. ліг в основу фільму режисера Олеся Янчука «Голод-33» (1991) й отримав 1-й приз Міжнародного кінофестивалю кінематографічного спадку у Франції. Цікавим проєктом була картина про феномен Параджанова «Відвідини» (1994), після чого Анатолій Сирих створив серію документальних портретів митців 1960-х і власний жанр документалістики, в якому поєднуються музика, література та візуальний матеріал. Слід зазначити, що фільм «Кисневий голод» (1991) режисера Андрія Дончика мав міжнародну прем'єру у позаконкурсній програмі Торонтського міжнародного кінофестивалю та в одній з паралельних програм Венеціанського фестивалю.

З початку 2000-х стабільно проводився міжнародний кінофестиваль «Молодість», що став ареною для талановитих кінематографістів, які вже здобули нагороди на світовому рівні. Величезний успіх мав фільм польського режисера Єжи Гофмана «Вогнем і мечем» (1999), де український актор Богдан Ступка зіграв роль гетьмана Богдана Хмельницького.

Українські фільми регулярно здобували призи на найпрестижніших світових фестивалях. У 2001 р. в конкурсі Берлінського фестивалю «Панорама» переміг десятихвилинний «Тир» студента кінофакультету Тараса Томенка. У 2003 р. аніматор Степан Коваль у короткометражному конкурсі Берлінале отримав Срібного ведмедя за фільм «Йшов трамвай № 9».

Свіжий погляд на українську історію запропонував Олесь Санін у драмі «Мамай» (2003). Історичні теми є провідними у творчості режисера Олесь Янчука («Атентат – Осіннє вбивство у Мюнхені» (1995), «Нескорений» (2000) і «Залізна сотня» (2004)).

Документаліст Сергій Буковський має культовий статус у неігровому кіно. У 200-му і 2008-му він зняв значущі роботи, присвячені найбільшим катастрофам у новітній історії України: «Назви своє ім'я» (2006) (про Бабин Яр і Голокост) і «Живі» (2008) (про Голодомор).

У 2005 р. режисер Ігор Стрембицький здобув «Золоту пальмову гілку» в короткометражному конкурсі Канн за стрічку «Подорожні», що вперше за часи незалежності був фінансований спільно з Німеччиною і Голландією. Того ж року спеціальний приз журі Міжнародного кінофестивалю короткометражних фільмів отримав український неігровий фільм режисера Валентина Васяновича «Проти сонця» (2006), а короткометражна картина «Засипле сніг дороги...» Євгена Сивоконя там же була відзначена як кращий анімаційний фільм. Події «помаранчевої хвилі» зображені у мелодрамі «Оранджлав» Алана Бадоева, світова прем'єра якої відбулася в Каннах у 2007 р. «Щастя мое» Сергія Лозниці отримав рейтинг «Найкращі українські фільми часів незалежності 1992-2011» у повнометражному конкурсі Каннського фестивалю.

У 2010-х роках вагомими учасниками кінематографічного процесу стають українські кінофестивалі: Одеський міжнародний кінофестиваль, Docudays UA, Wiz-Art, «Відкрита ніч», «86». З'являються колективні проєкти українських режисерів «Мудаки. Арабески», «Україно, goodbye!», «Вавилон'13». Серед найпомітніших стрічок – «Будинок з башточкою» (2011) Єви Нейман, соціальна драма «Звичайна справа» (2012) Валентина Васяновича, трилер «Тіні незабутих предків» (2013) Любомира Левицького. Значний інтерес за кордоном викликав фільм Ахтема Сеїтаблаєва «Хайтарма» (2013). На міжнародному кінофестивалі в Роттердамі у 2012 р. було представлено фільм «Гамера» Олега Сенцова.

Наприкінці 2013-го було створено студію «Вавилон'13» на чолі з Володимиром Тихим, до якої увійшли представники наймолодшої генерації українських кінематографістів. Як наслідок – цикл неігрових стрічок: «Євромайдан. Чорновий монтаж» (2014) Володимира Тихого, «Майдан» (2014) Сергія Лозниці, «Небесна сотня» (2014) Юлії Гонтарук та Романа Любого. Режисер Мирослав Слабошпицький створив фільм «Плем'я» (2014), знятий мовою жестів без субтитрів чи озвучення. Стрічка стала лауреатом численних премій Каннського кінофестивалю у 2014 р. За головну роль української заробітчанки у стрічці «Гніздо горлиці» (2016) Римма Зюбіна отримала нагороду кінопремії «Золота дзига» у номінації «Найкраща акторка».

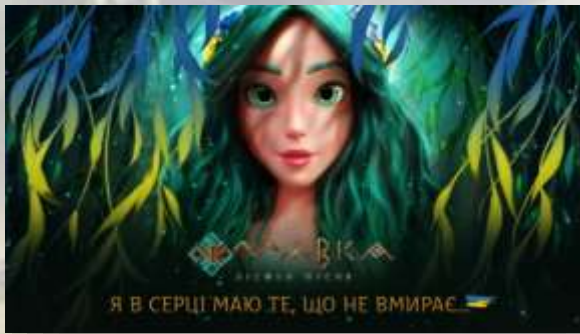
Події на території Донбасу, анексування Криму, повномасштабне російське вторгнення в Україну лягли в основу фільмів «Кіборги» (2017), «Добровольці Божої чоти» (2015), «На лінії вогню» (2017), «Війна химер» (2017), «Дебальцеве» (2016) тощо.

Фільм «Люксембург. Люксембург» Антоніо Лукіча був продемонстрований у вересні 2022 р. на Венеційському кінофестивалі в конкурсній програмі «Orizzonti», де представляють нові тенденції в розвитку кінематографа.

Найуспішніший український 3D-анімаційний фільм «Мавка. Лісова пісня» (2023) був створений студією «Animagrad» (режисери Олександра Рубан і Олег Маламуж) за мотивами драми-феєрії Лесі Українки на основі образів слов'янської й української народної міфології.

Із початком повномасштабного російського вторгнення в Україну виробництво ігрового кіно в нашій країні практично зупинилося. Натомість почали активніше знімати документальні стрічки, що вже отримали нагороди на світових кінофестивалях. «20 днів в Маріуполі» (2023) – це дебютна документальна робота українського воєнного кореспондента, фотографа, відеографа та письменника, лауреата Пулітцерівської премії Мстислава Чернова. У створенні фільму також брали участь фотограф Євген Малолетка та продюсерка й журналістка Василіса Степаненко. Фільм здобув «Оскар» у 2024 р. в категорії «Найкращий повнометражний документальний фільм» і став першим фільмом-переможцем від України, отримав «Приз глядацьких симпатій» на кінофестивалі «Санденс» (2023), а також нагороди BAFTA, нагороду Гільдії режисерів США та багато інших.

Історичний аспект

Тримбач, С. Кіно, народжене Україною : ілюстрована історія / С. Тримбач. – Київ : Саміт-книга, 2019. – 385 с.

Український кінокритик, кіносценарист, голова Національної спілки кінематографістів України Сергій Тримбач розповідає про історію розвитку українського кіно, від початку до теперішнього часу. Автор присвятив книгу кіностудії ім. Олександра Довженка, ювілей якої став приводом для оприлюднення інформації про розвиток української кіноіндустрії, що була невідома широкому загалу.

У ній автор розповідає про кіностудію ім. О. Довженка та створення багатьох українських фільмів, про відомих українських режисерів С. Параджанова, П. Ільченка та І. Миколайчука. У виданні подається історія ігрового та неігрового кіно, а анімаційне розкривається фрагментарно. Цікаво викладена інформація про сучасний телевізійний кінематограф. Загальний план дозволяє зрозуміти закономірності поступу кіно, крупні плани деталізують не лише періоди становлення, а й митців. Книга містить велику кількість ілюстративного матеріалу.

Українське кіно від 1960-х до сьогодні. Проблема виживання : зб. наук. статей / упоряд. Л. Брюховецька. – Київ : Вид-во "Задруга", 2010. – 249 с.

В основу збірки лягли матеріали Міжнародної наукової конференції, організованої Центром кінематографічних студій НаУКМА 12 травня 2010 р. У дев'яти статтях першого розділу автори дають характеристику багатогранному явищу українського поетичного кіно, таким його особливостям, як міфологічність, можливості оперування часом, трансцендентність.

У другому розділі досліджено творчість видатного кінооператора Вілена Калюти, наскрізні мотиви фільмів Романа Балаяна, окреслено українські фільми від 1960-х до сьогодні, щоби у французькому прокаті.

До третього розділу ввійшли дослідження кінематографа часів Незалежності. Зокрема, розглянуто співпрацю з зарубіжними країнами, здійснено науковий аналіз фільму «Молитва за гетьмана Мазепу» Юрія Ілленка, огляд документалістики Сергія Буковського, анімації Степана Ковалю, науково-просвітницького кіно, в якому трактується історія України. Приділяється увага аналізу фільмів молодих кінотворців, творчих та організаційних проблем українського кіно.

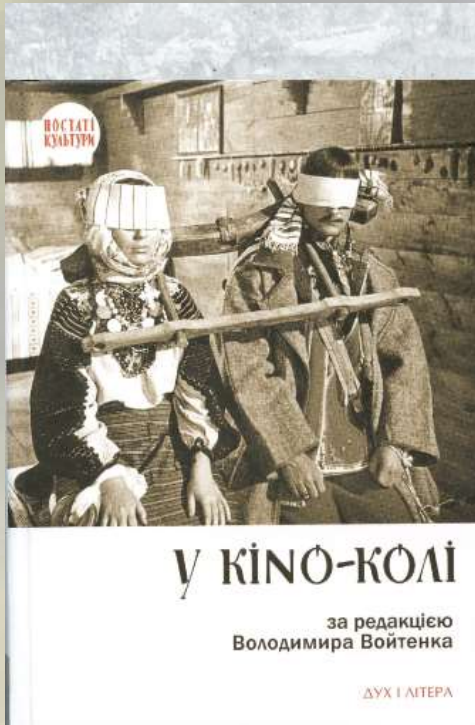
Українське кіно: ідентифікація у часі : хроніки громад. обговорень 2001-2003 рр. / відповід. ред., уклад. і авт. комент. О. Рутковський. – Київ : Альтерпрес, 2003. – 423 с.

У книзі публікується частина матеріалів проекту «Українські альтернативи», в рамках якого було проведено серію відкритих дискусій довкола найактуальніших тем українського кінематографа. Приділяється увага розгляду жанру «історичного фільму» та проблеми «молодого кіно», подаються тексти безпосередніх обговорень, вміщено результати опитування громадськості, яке проводили кінокритики. У вступній частині вміщено тексти-виступи постійних експертів «Українських альтернатив» Сергія Кримського, Оксани Забужко та Владіміра Малінковіча.

Розділи видання «Ревізія давнини» та «Прогноз на завтра» є спробою проаналізувати сучасний стан українського кіно та спрогнозувати перспективи його подальшого розвитку. Розглядаючи кіно в аспекті «історія та гра», учасники дискусії звертаються до зарубіжних й українських фільмів, особливо зосереджуючись на картинах «Таємниця Чингізхана» (2002) режисера Володимира Савельєва та «Молитва за гетьмана Мазепу» (2002) Юрія Ілленка. Подані висловлювання не тільки експертів у сфері кінематографа - режисерів, сценаристів, критиків - але й психологів, філософів, політологів, а також студентів - майбутніх режисерів, операторів, кінознавців.

У КІНО-КОЛІ / Нац. ун-т "Києво-Морил. акад." [та ін.] ; за ред. В. Войтенка. – Київ : Дух і Літера, 2021. – 559 с.

Видання ґрунтується на матеріалах щоквартального часопису КІНО-КОЛО (1998-2008). Ідея створення належить головному редактору видавництва «Дух і Літера» Леоніду Фінберґу. Книга містить три розділи – «Витоки», «Поступ», «Овид», що налічують 48 текстів. Автор розкриває особливості зародження, розвитку та майбутні кроки української кінематографії. Книга представляє видатні постаті української та світової кінокультури: режисерів Олександра Довженка, Сергія Параджанова, Юрія Іллєнка, Леоніда Осики, Сергія Буковського, Олександра Коваля, сценариста Богдана Жолдака, операторів Вілена Калюти, Миколи Топчія, Сергія Михальчука, акторів Івана Миколайчука, Борислава Брондукова, Костянтина Степанкова, Маргарити Кринициної та інших.

Скуратівський, В. Скуратівський у KINO-KOЛI (1997-2008) : монографія / В. Скуратівський. – Київ : Ін-т культурології НАМ України, 2020. – 288 с

Монографія присвячена діяльності видатного українського культуролога Вадима Скуратівського та його ролі у кінематографічному процесі, особливо в період 1997-2008 рр. В. Скуратівський - автор понад 1000 публікацій з історії української, російської та західних літератур, загальної історії, філософії історії, історії кіно і театру.

Видання розкриває його наукові та мистецькі погляди на історію українського кіно, аналізує діяльність провідних європейських кінотворців, дає характеристику ключовим сучасним фільмам, розглядає кінотечії французького та англійського кінематографа, порушує проблему спадкоємності кінозображення. Це видання - важливий внесок у дослідження української культури та кінознавства.

Канівець, І. Варіативне кіно: режисура екранних творів з сюжетами, що змінюються : навч. посіб. / І. Канівець. – Київ : Вид. Олег Філюк, 2018. – 241 с.

Іван Канівець

ВАРІАТИВНЕ КІНО:
РЕЖИСУРА ЕКРАННИХ ТВОРІВ
З СЮЖЕТАМИ, ЩО ЗМІНЮЮТЬСЯ

У навчальному посібнику подається нове бачення варіативності українського кіно як можливості існування екранного твору у кількох варіантах, що є новою технологією режисури в образотворчих мистецтвах. У книзі дається визначення варіативного кіно, окреслюються передумови його виникнення та розвитку. Автор розробляє класифікацію видів, схеми та принципи побудови, а також перспективи розвитку варіативного кіно. Звертається увага на особливості варіативності на телебаченні та в інтернеті.

Автор зазначає, що варіативність може використовуватися з метою розширення можливостей з формування драматургічного конфлікту, поглиблення характерів героїв екранних творів, відкриття нових рис художніх образів. Шляхом застосування варіативності сучасні кіномитці надають кінообразам підвищеної виразності, доносять до глядача як актуальні теми сьогодення, так і новітнє прочитання класичних тем екранної та літературної творчості.

Рекомендовано як посібник з режисури кіно та телебачення, оскільки містить методичні вказівки до роботи над сучасними кіно- і телепроектами.

**Знакові теми, події на
сторінках журналу
«Кіно-театр»**

Український мистецький ілюстрований журнал «Кіно-театр» є майже ровесником української незалежності, він був заснований у 1995 р. студентами Національного університету «Кієво-Могилянська Академія», слухачами курсу «Кіномистецтво» на чолі з кінокритиком Ларисою Брюховецькою. До редколегії увійшли відомі режисери, драматурги, культурологи.

Відділ документів з питань культури і мистецтв отримує це видання з 1996 р. На прикладі публікацій на сторінках журналу можна простежити, які теми найбільш актуальні для українського кінематографа, які були знакові події, та почитати про найяскравіші постаті українського кіно.

Олійник, С. Кіно як носій пам'яті : репрезентація спогадів травм і втрат /
С. Олійник // Кіно-театр. – 2025. – № 4. – С. 30–34.

Авторка звертає увагу на одне з найпотужніших напрямів сучасного українського кіно – усвідомлення та переосмислення власного історичного досвіду.

Кіно – саме це місце, де колективна пам'ять знаходить притулок, набуває форми, зберігається і транслюється. Через наратив, образ, музику, повторювані символи або драматургію фільми створюють простір пам'яті, що фіксує спільний досвід і водночас постійно його оновлює. Саме тому кінематограф можна розглянути не лише як спосіб репрезентації спогадів, травм і втрат, а й як активного учасника процесу збереження та реконструкції пам'яті. Серед фільмів, створених у двохтисячні роки, варто згадати драму «Мамай» (2003), де режисер Олесь Санін запропонував свіжий погляд на українську історію.

"Білий птах з чорною ознакою"

Аналізуються також фільми відомих українських режисерів, створені ще у радянську добу: «Кам'яний хрест» Леоніда Осики та «Білий птах з чорною ознакою» Юрія Ілленка. У цих фільмах колективна пам'ять репрезентується через різні формати наративного і візуального осмислення: у «Білому птаку з чорною ознакою» в образі історичного та родинного розколу, спричиненого ідеологічним протистоянням, тоді як у «Камінному хресті» – як ритуал прощання з землею, що набуває форми сакралізованої втрати. Саме існування таких фільмів є важливою частиною збереження колективної пам'яті українського народу, який століттями намагалися придушити та знищити.

Марченко, В. Викладання кінорежисури як дисципліни. Виклики часу / В. Марченко // Кіно-театр. – 2026. – № 2. – С. 2–5.

Під впливом цифровізації кінематограф зазнав змін, що потребують відповідних новацій в педагогічних та практичних підходах, щоб забезпечити студентів знаннями і навичками, які відповідають вимогам сучасного аудіовізуального медіавиробництва.

Головною проблемою сучасної кіноосвіти є те, що медіаграмотність теперішніх абітурієнтів зводиться до Тік-Ток-формату. Дуже важливим залишається розвиток креативного мислення у майбутніх фахівців.

В майстерні кінорежисури Інституту екранних мистецтв КНУТКТ ім. І. Карпенка-Карого тестували модель навчального процесу, що сприяла навчанню студентів приймати правильні рішення та набувати навичок ефективного колективного спілкування, успішної творчої взаємодії в команді. На сьогодні кінорежисерський універсалізм звичне явище. Слід зазначити, що технічний прогрес і цифровий інструментарій диктують зміни в еволюції аудіовізуального мистецтва. Тому українська кіноосвіта потребує переосмислення, оновлення матеріальних та програмно-навчальних ресурсів, відповідного обладнання і нових освітніх програм.

Брюховецька, Л. Насильство і натуралізм – тренди сучасного покоління /Л. Брюховецька // Кіно-театр. – 2023. – №5. – С. 8–9.

В українському кінематографі є фільми, в яких сцени насильства є доречними, наприклад, воєнні драми «Хайтарма» Ахтема Сеїтаблаєва й «Поводир» Олеся Саніна. Насильство тут зумовлене політикою більшовицької влади і ставленням російської каральної машини до інших національностей, яких під надуманими приводами знищували Голодомором, репресіями, депортаціями.

Але в кіно є насильство штучне, зумовлене смаками й уподобаннями авторів. Це фільми «Вулкан» Романа Бондарчука, «Припутні» Аркадія Непиталюка, «Брама» Володимира Тихого, «Із зав'язаними очима» Тараса Дроня та інші. Важливе значення відіграють способи подачі таких сцен. Докладно, вміло, смакуючи, режисери показують, наприклад, як карають жертв. Режисери дуже трепетно ставляться до «правдивого» зображення, проявляючи відданість натуралізму. І складається враження, що їх цікавить, як би винахідливіше подати насильство. Заглибитися в мотивації, причини і наслідки дій персонажів їм не дозволяє відсутність інтересу до психології людини. Вони пропонують своє сприйняття й розуміння життя як безпросвітнього насильства.

Ямборко, О. «Картинка» чи «зображення»: діалектика візуального у кіно / О. Ямборко // Кіно-театр. – 2026. – №1. – С. 2–3.

У сучасному кінематографі творча проблема зображення є актуальною, оскільки вона пов'язана з телемедійним виробництвом та класичним художнім кіно. Проблему «картинки» і «зображення» у кіно найкраще ілюструє робота з кольором – він є складником технічного покращення для «картинки».

Українське кіно у цьому сенсі має низку досягнень, особливо у творчості Сергія Параджанова та Юрія Ілленка. Якщо в «Тінях забутих предків» (1964) чи «Лісовій пісні. Мавці» (1981) бачимо майже живописне експресивне зображення, що виявляє емоційний стан, то у «Вечорі на Івана Купала» (1968) колір символічний у зображенні, що своєю чергою є основною і тотальною мовою фільму, адже діалоги тут зведено до мінімуму. За задумом Юрія Ілленка «Вечір на Івана Купала» є алегорією історії України. Архітектоніка кольору у згаданих українських фільмах має живописну природу. Колір суб'єктивний, як у кадрах «Тіней забутих предків», коли кров заливає очі Петрові Палійчуку у вигляді табуна червоних коней.

В сучасних практиках є виразні приклади у творчості режисерів Олесья Саніна, Тараса Томенка.

Дніпренко, Н. Арткомунікації як чинник стійкості та інновацій під час війни / Н. Дніпренко // Кіно-театр. – 2025. – № 6. – С. 5–7.

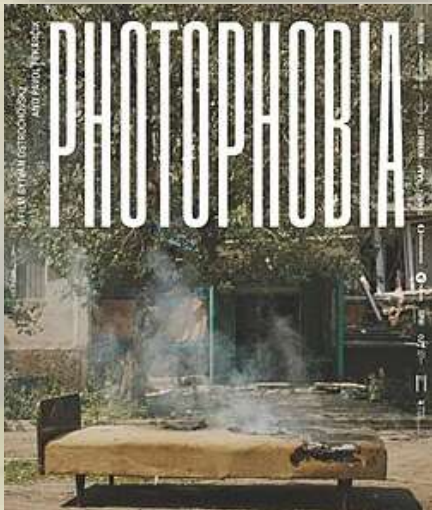
У статті розглядається роль арткомунікацій у підтримці ідентичності, сприянні згуртованості суспільства, діалозі зі світом. Авторка виділила основні ознаки онлайн-арткомунікацій, що постали в умовах війни та глобальних криз, визначила характеристики, за якими вони відрізняються від традиційних форм мистецтва.

Онлайн-простір інтегрує різні засоби виразності – кілька екранів, живе зображення акторів і глядачів, графіку, фото, музику, шумові ефекти. Глядач при цьому припиняє бути спостерігачем і стає активним учасником, що впливає на хід подій. Онлайн-формати дозволяють також створювати акторські трупи з різних країн без логістичних і фінансових бар'єрів. До інноваційних форм взаємодії належать: «колекції підтримки», онлайн-перформанси, онлайн-танці, кросмедійні формати.

Арткомунікації долають бар'єри доступу, особливо для людей із обмеженими можливостями, біженців, військових у будь-якому куточку світу. В українському контексті вони стали важливим інструментом підтримки в умовах війни, презентуючи світові інноваційний образ України як креативної сучасної нації.

ФЕСТИВАЛІ

Швець, М. Венеція-2023: Старий Лев у новому світі / М. Швець, Ю. Швець // Кіно-театр. – 2023. – № 6. – С. 25–28.

У 2023 р. Венеційській кінофестиваль відзначав своє 80-річчя. Україна була представлена в паралельних програмах двома стрічками: напівдокументальною «Фотофобією» режисерів і волонтерів Івана Остроховського та Павола Пекарчика в програмі «Giornate degli autori» та ігровою «Назавжди-назавжди» Ганни Бурячкової в «Orizzonti Extra».

У першій – чесько-словацькій стрічці за участю України – початок російського вторгнення, внаслідок якого багато родин змушені були ховатися в харківському метро. Денне світло для дітей, що блукають тунелями й покинутими вагонами, – синонім смертельної небезпеки. Але бажання відчути на своєму обличчі сонячні промені перемагає, й діти намагаються вийти з укриття. Фільм отримав нагороду Europa Cinemas Label Award.

В українсько-нідерландській стрічці «Назавжди-назавжди» дія відбувається в 1990-х роках у Києві. Фільм піддає ревізії один із головних наративів радянської епохи, котрий стверджує: для того, аби людина почувалась щасливою, хтось її повинен любити. Результатом омани стало те, що всі людські сили йшли на безперспективні пошуки любові. «Єдина любов, яка нам потрібна, – це наша власна», – радикально стверджує режисерка.

Новікова, О. Берлінале 73. У фокусі – Україна / О. Новікова // Кіно-театр. – 2023. – №4. – С. 30–32.

Українська кінопрограма на фестивалі представлена показом у секції «Панорама» документального фільму Романа Любого «Залізні метелики». Стрічка розповідає про події на Донбасі 2014 р., коли російські військові, як було пізніше доведено на суді в Гаазі, збили малазійський літак. У цій же секції показали ігрову стрічку «Ти мене любиш?» Тоні Ноябрової.

Українські фільми про молодь вже стали традицією в програмі Берлінале «Generation Kplus». Україно-німецька документальна стрічка Міли Жлуктенко і Даніеля Асаді Фаезі «Прокидаючись у тиші» перемогла в ній у категорії «найкращий короткометражний фільм». До журі цієї програми була запрошена переможниця минулого фестивалю Катерина Горностай, постановниця фільму «Стоп Земля». До програми фільмів короткого метру потрапила стрічка Надії Парфан «Це побачення». В ній показано Київ на початку повномасштабної війни з російським агресором і емоції людей в екстремальному стані в цих умовах. Стрічка отримала спеціальний приз журі фестивалю, а також грошову премію.

Канівець, А. Не «поза політикою». Актуальні теми на Берлінале – 2024 /
А. Канівець // Кіно-театр. – 2024. – № 3. – С. 29–31.

У статті аналізуються українські фільми-учасники кінофестивалю Берлінале – 2024: кінострічка «Редакція» Романа Бондарчука, де відображено світ провінційного українського Півдня; документальна стрічка «Мирні люди» Оксани Карпович що одержала відзнаки екуменічного журі та Amnesty International Filmpreis; документальний фільм «Трішки чужа» Світлани Ліщинської, що досліджує родинну історію чотирьох поколінь українських жінок-маріупольчанок.

Фільми про війну в Україні творили не тільки українці. Так, американський режисер Абель Феррара показав документальну кінострічку «Поворот у рані» (Велика Британія, Німеччина, Італія, США), поєднавши образи війни в Україні з піснями рок- і панкспівачки Патті Сміт, досліджуючи «людські конфлікти» та пошук миру і рівноваги».

Канівець, А. Культурний десант: українське кіно на Берлінале /
А. Канівець // Кіно-театр. – 2025. – № 3. – С. 29–32.

У статті аналізуються фільми-учасники ювілейного 75-го Берлінського кінофестивалю. Серед них «Стрічка часу» Катерини Горностай, де крізь призму юнацького сприйняття розгортається картина війни. Назва фільму покликається на елемент турнікету – стрічку для фіксації часу накладання. У програмі Forum представлена стрічка «Час підльоту» Віталія Манського (показ тилового повоєнного Львова, де постає напружене, сповнене відчуттям постійної небезпеки воєнне повсякдення. Учасником програми також є стрічка «Коли над морем спалахує блискавка» Єви Нейман, де міське життя Одеси сповнене розслабленості, де війна виступає окремими спалахами, «блискавкою над морем». У програмі Forum Expanded взяла участь українсько-литовська стрічка «Спеціальна операція» Олексія Радинського, де показано драматичну окупацію ЧАЕС.

Швець, Ю. Приборкання простору: кінофестиваль “ОКО” в українській Бессарабії / Ю. Швець // Кіно-театр. – 2024. – № 6. – С. 26–27.

У статті розповідається про історію створення міжнародного фестивалю етнографічного кіно “ОКО” (об’єднання креативних особистостей) в Болграді Одеської області. Все розпочалося у 2020-му р. з ідеї кінорежисерки й культуртрегерки Тетяни Станевої та групи однодумців провести кінофорум з акцентом на етнографії. Мета: деколонізація, залучення місцевого населення до кіно на великому екрані. В українській Бессарабії функціонує сьогодні лише один кінотеатр з одним екраном в м. Ізмаїл. У довоєнні роки “візуальними вирішеннями” форуму були давні сімейні світлини та казковий Котигорошко, різнобарвні килимки й різнокольорові “очі”. З початком війни тематика і домінуючі меседжі змінились. “Наша культура – наша зброя”, “Герої серед нас”, - ці слова відображали актуальність спротиву. Саме вони місцевим гончарем Русланом Друком стали карбуватися на цеглинках - головних нагородах фестивалю.

*Запрошуємо до Миколаївської обласної універсальної
наукової бібліотеки для ознайомлення
з представленими виданнями
(м. Миколаїв, вул. Маріупольська, 9).*